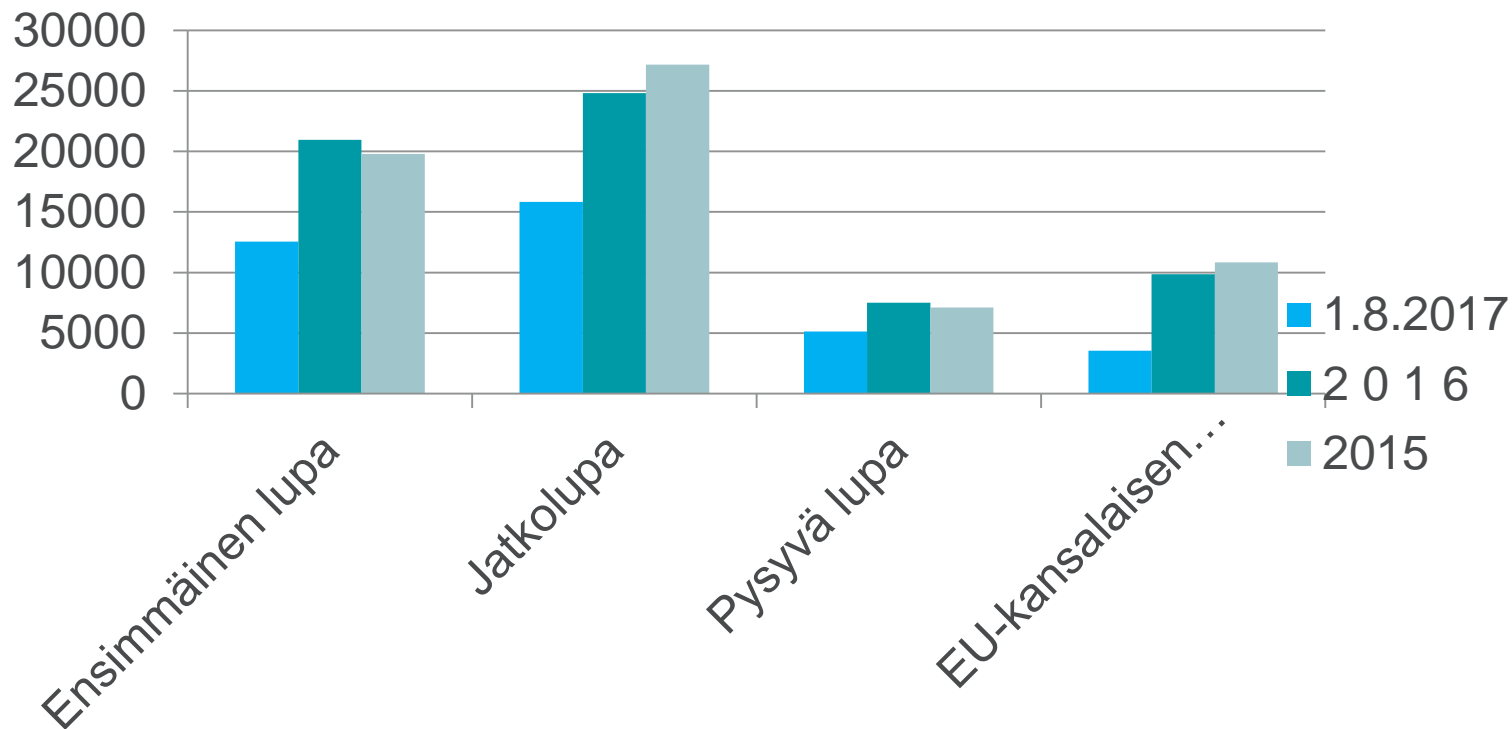

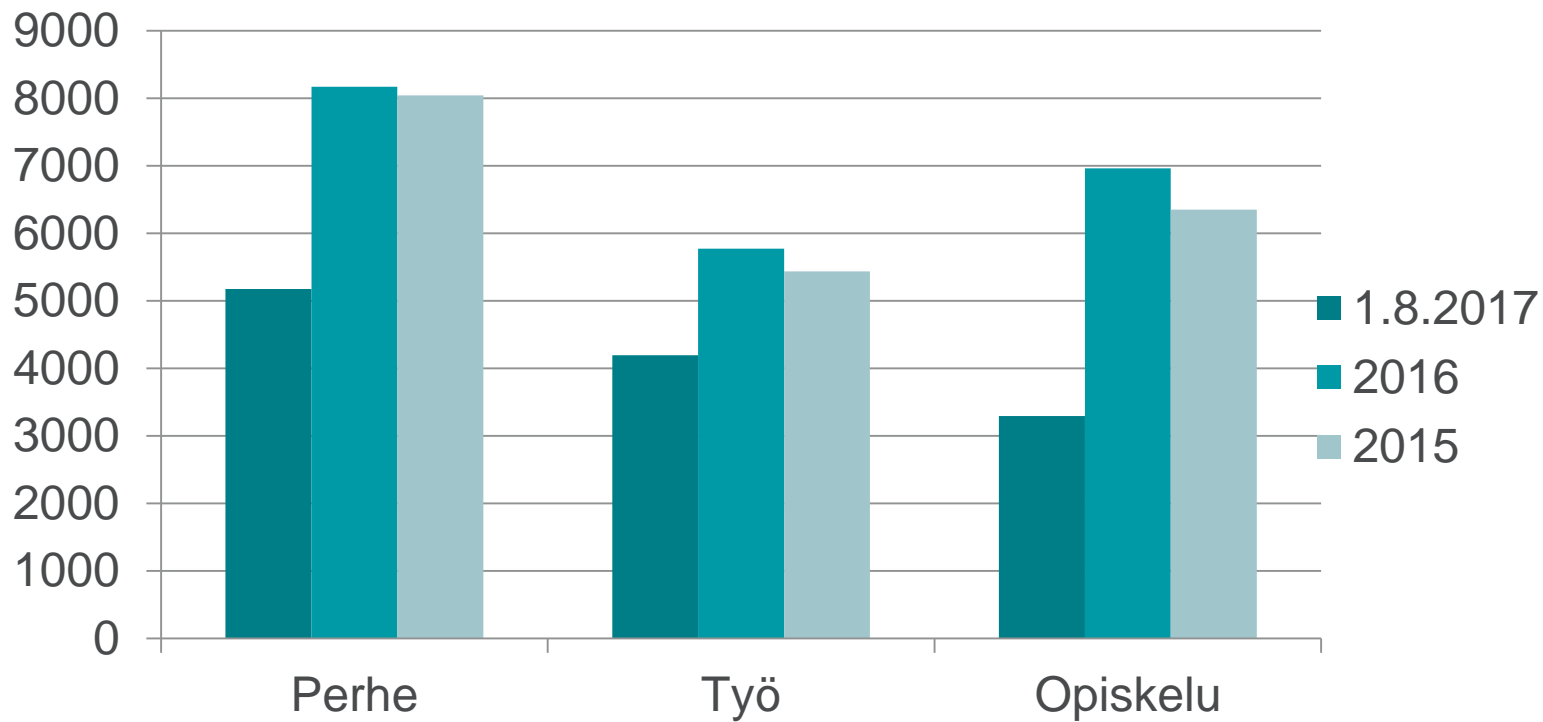
Mobiilin sosiaaliturvan kärkihanke 5. työpaja - Muuttohaukat

Henna Huhtamäki 17.8.2017

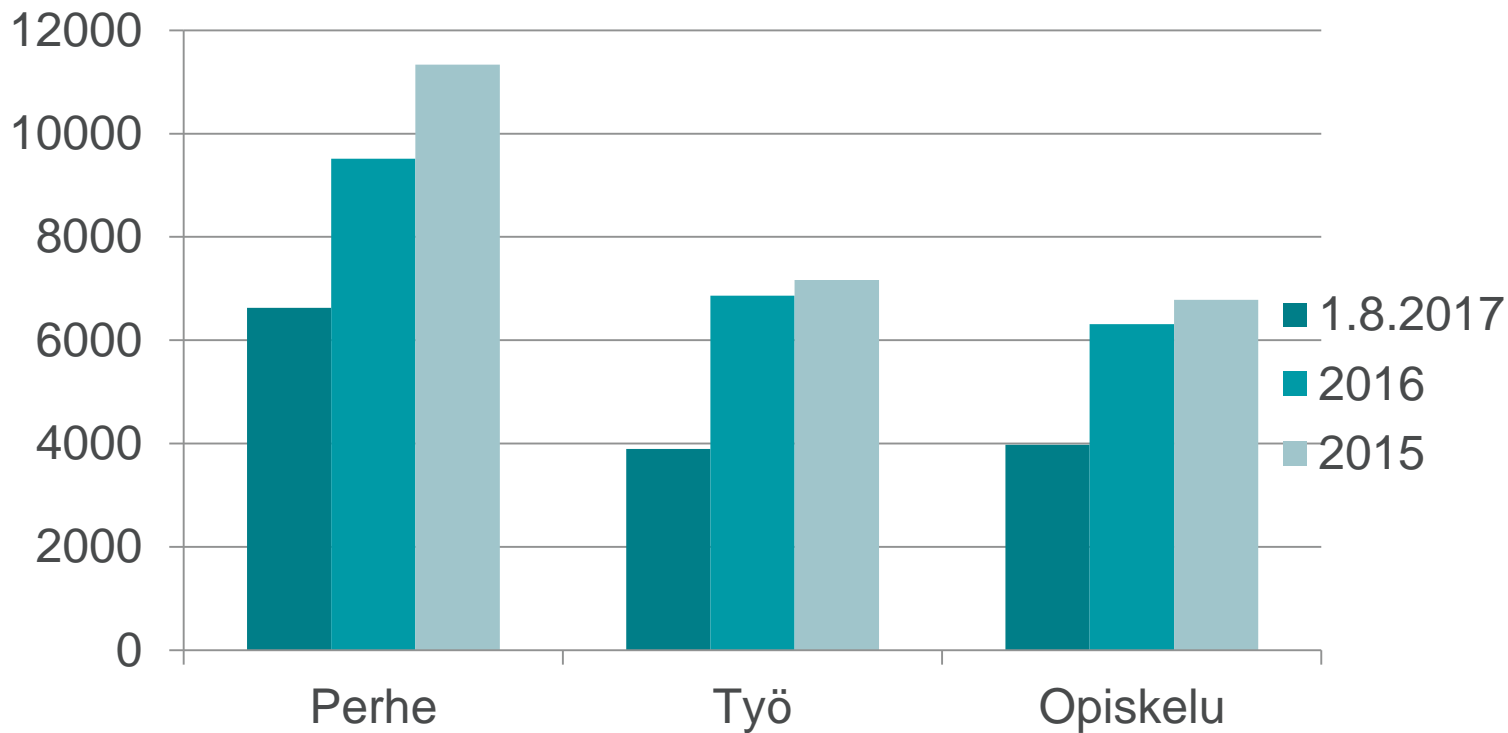
Lupatyypit 2015-2017

Myönnetyt 1. oleskeluluvat 2015-2017

Myönnettyt jatkoluvat 2015-2017

Muuttosyyt 2016 + yleisimmät kansalaisuudet

• Perhe

- Muun ulkomaalaisen lapsi (3031)
 - Venäjä, Intia, Kiina
- Suomen kansalaisen puoliso (2654)
 - Thaimaa, Venäjä, Turkki
- Muun ulkomaalaisen puoliso (1637)
 - Venäjä, Intia, Nepal
- Kv. suojelua saaneen lapsi (993)
 - Irak, Somalia, Syyria

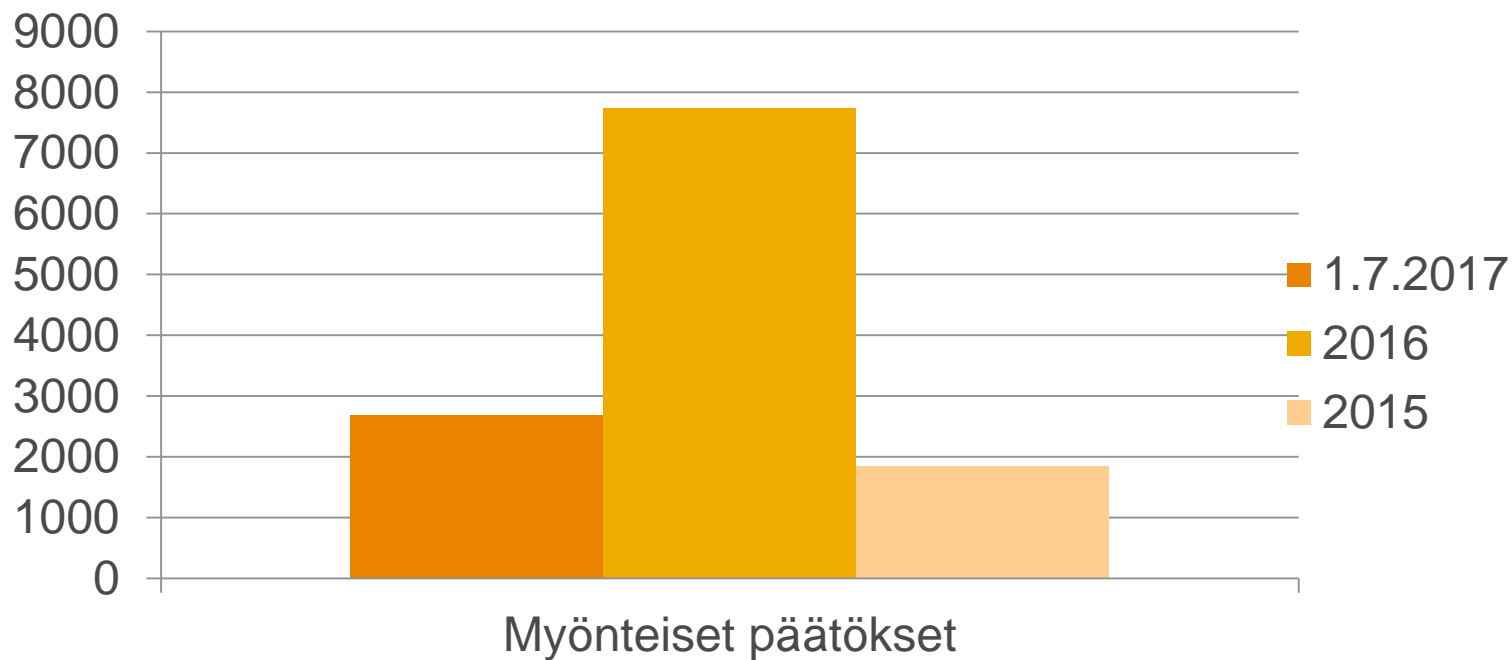
• Työ

- Osaratkaisua edellyttävä työnteko (4115)
 - Ukraina, Venäjä, Thaimaa
- Erityisasiantuntija (1010)
 - Intia, Venäjä, USA
- Tieteellinen tutkimus (615)
 - Kiina, Intia, Venäjä
- Muu työnteko (438)
 - USA, Intia, Kiina

• Opiskelu

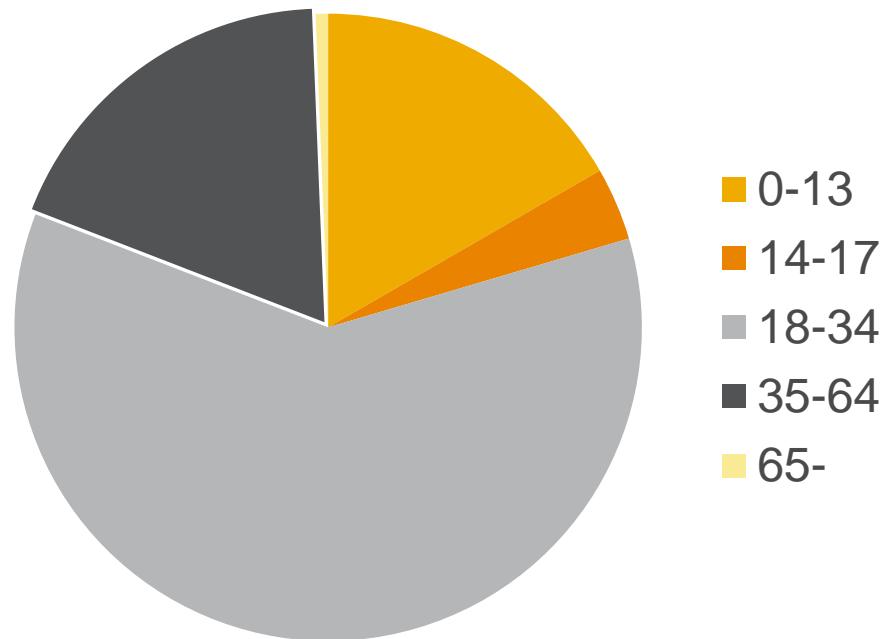
- Kiina, Venäjä, Vietnam

Kansainvälinen suojelu 2015-2017

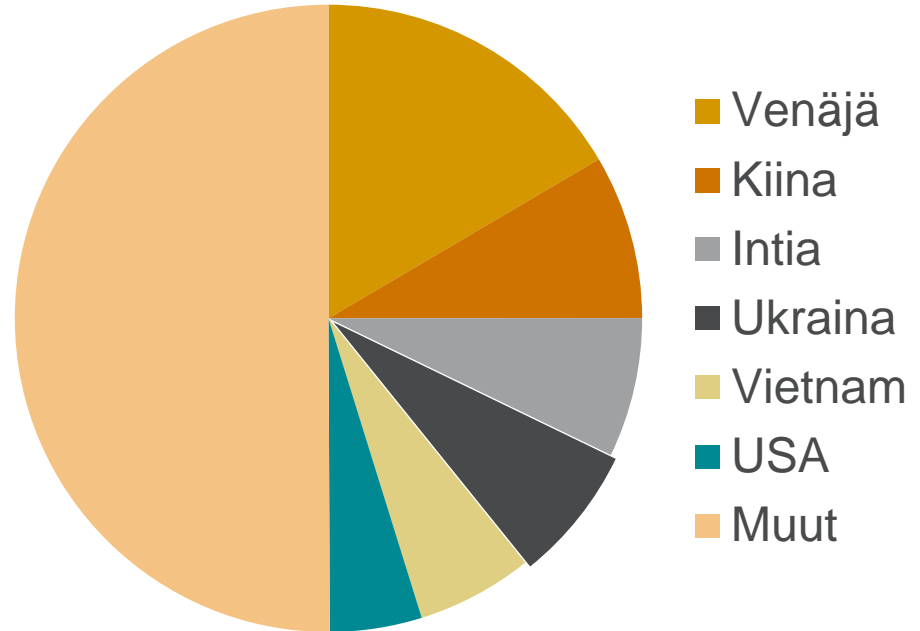
Ensimmäisen luvan saaneiden ikäjakauma 2016

- Eniten muuttaa nuoria aikuisia
 - Opiskelijat
 - Muuttajista alle $\frac{1}{4}$ on muita kuin työikäisiä

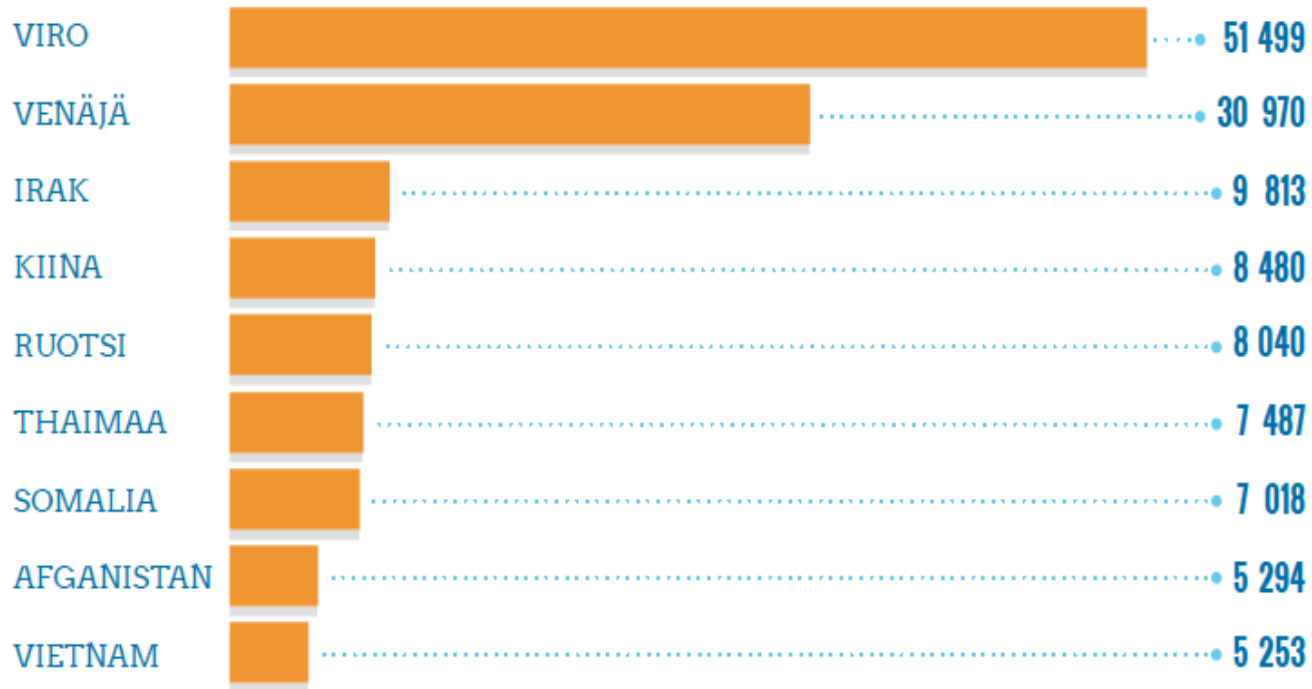

1. luvan saaneiden kansalaisuudet 2016

- Kuusi suurinta kansalaisuutta ovat noin puolet koko luvan saaneiden määrästä

Ulkomaan kansalaiset Suomessa 2016

Mitä huomattavaa?

- Muuttajien määrissä kasvua, viime vuosina ei merkittävää muutosta oleskelulupien määrässä
 - poikkeuksena turvapaikanhakijat v. 2015
- Valtaosa Suomeen muuttajista on työikäisiä
- TEM:n (?) arvion mukaan n. 20 % maahanmuuttajista muuttaa Suomesta pois muutaman vuoden kuluessa
 - Opiskelijat...?
- Venäjä
- Mitä perheenjäsenenä maahan tulevat tekevät Suomessa?

Sosiaaliturva 3. maan kansalainen vs. EU-kansalainen

- 3. maasta Suomeen muuttavan 3. maan kansalaisen asema ratkaistaan pääasiassa kansallisen lainsäädännön perusteella
 - muusta EU-maasta muuttavan tilanne on erilainen (asetus 1231/2010)
- Voidaanko siis ihan kansallisesti säätää näiden henkilöiden asemasta?
 - maahanmuuttodirektiivien kautta useat henkilöryhmät on kytketty yhdenvertaiseen asemaan EU-kansalaisten kanssa
 - laillinen asuinpaikka / oleskelulupa

Sosiaaliturva 3. maan kansalainen vs. EU-kansalainen

- Työntekijä kuuluu asumisperusteiseen sosiaaliturvaan, jos hän työskentelee yhtäjaksoisesti vähintään 4 kk ajan
 - Kolmannesta maasta tulevalta yrittäjältä edellytetään vakinaista asumista, EU-kansalaiselta yrittäjältä ei
- Asumisperusteinen sosiaaliturva lakkaa työskentelyn päättyessä, ellei kyseessä ole vakinainen asuminen Suomessa
 - Poikkeuksena työttömäksi työnhakijaksi rekisteröitynyt ja Suomessa työtä hakeva henkilö, joka on työskennellyt vähintään 6 kk ennen työttömyyttä ja joka täyttää oleskelulupavaatimuksen
 - Soveltaminen?

Sosiaaliturva 3. maan kansalainen vs. EU-kansalainen: Oleskelulupavaatimus

- Sosiaaliturvaan kuulumisen edellytyksenä asumisen/työskentelyn edellytysten täyttymisen lisäksi on voimassa oleva oleskelulupa vähintään 1 vuodeksi
- Voimassa oleva oleskelulupa
 - Migri tarkistaa oleskeluluvan myöntämisen edellytykset käsittelyn hetkellä
 - Esim. toimeentulon vaatimus: mitä sitten jos ei oletetut tulot toteudu? Vaikuttaako jatkolupa?
 - Kela seuraa etuuksia saavien henkilöiden olosuhteita Suomessa asumisen aikana etuuksien edellytysten näkökulmasta
 - Oleskeluluvan umpeutuessa Kela muistuttaa jatkoluvan hakemisesta, muuten etuudet katkeavat ja liikaa maksetut peritään mahdollisesti takaisin
 - Jos oleskelulupa on haettu UlkL 60 § tapauksissa Suomessa ja se on myönnetty, oleskelulupavaatimus täyttyy hakemuksen jättämisestä

Sosiaaliturva 3. maan kansalainen vs. EU-kansalainen: Oleskelulupavaatimus

- Tietyissä tilanteissa alle 1 vuoden ajan voimassa oleva lupa riittää
 - Esim. matkustusasiakirja on voimassa alle vuoden ajan oleskeluluvan myöntöpäivästä
 - Jos henkilöllä on UlkL 78 §:n 1 tai 2 mom tai 3 mom 1, 2, 4, 5 tai 7 kohdassa säädetty *työnteko-oikeus*
 - Kela tarkistaa työnteko-oikeuden oleskelulupakortin tiedoista
 - Tiedot ovat Kelan käytettävissä sähköisesti
 - [Jos henkilöllä on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten annetussa laissa tarkoitettu kausityöhön oikeuttava lupa taikka kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annetussa laissa tarkoitettu lupa] (HE 80/2017 vp)

Sosiaaliturva 3. maan kansalainen vs. EU-kansalainen: Oleskelulupavaatimus

- Lapsilisää maksetaan SovAL 3 c §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisen oleskelulupavaatimuksen täyttävän työntekijän mukana seuraavasta lapsesta.
 - LL ei kuitenkaan makseta, jos työntekijän työnteko-oikeus perustuu UlkL 78 §:n 3 mom 4 kohtaan (*opiskelijat*) tai 79 §:ään tai jos työntekijällä on lupa työskennellä Suomessa enintään kuuden kuukauden ajan.
 - Yhdistelmälupadirektiivin rajoitukset
 - [LL ei makseta myöskään, jos työntekijällä on lupa työskennellä enintään yhdeksän kuukauden ajan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annetun lain nojalla, taikka työntekijän työnteko-oikeus perustuu kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten annettuun lakiin.] (HE 80/2017 vp)
 - LKYTL , KTL, erikoissairaanhoidolaki

Tässä työpajassa puhutaan:

- Kolmansista maista tulevien henkilöiden asema sosiaaliturvassa
 - Mitä samaa / mitä eroavaisuuksia EU-tilanteisiin nähden
- Sosiaaliturvan kytkökset maahanmuuttolainsäädäntöön
- Lainsäädäntötekniset kysymykset / direktiivien implementointi